

mere værdige blandt andet ogsaa til den Hjælp, de gennem denne Lov faa af Staten, saaledes at den gode Tro, som Samfundet i det hele taget synes at have til dem, ikke skuffes.

Jeg skal nævne et Par af Lovforslagets Enkeltheder, hvortil der for mig knytter sig en særlig Interesse. I § 3 e staar der, at for at komme i Betragtning i Henhold til denne Lov, skal den vedkommende have „ernæret sig som Landarbejder de sidste 5 Aar; den Tid, i hvilken han har aftjent sin Værnepligt eller andre Afbrydelser, der tilsammen ikke have strakt sig over et Aar, skal dog ikke komme i Betragtning.“ I den gamle Lov stod der et halvt Aar, At man nu har rettet det til et Aar viser, at man har Opmærksomheden henvendt paa, at selv om Folk have været borte fra Landbruget en Tid, kunne de dog være skikkede til at overtage de i denne Lov omhandlede Lodder. Jeg for mit Vedkommende kunde godt have ønsket, at man var gaaet til at tillade en lidt længere Fraværelse fra Landbruget. Mange, som komme til at arbejde i en Købstad en kort Tid, kunne, selv om dette varer over et Aar, være meget vel skikkede til at overtage en af disse Huslodder. Ligesom andre vil ogsaa jeg sige, at et Gode, som man skulde vente af denne Lov, var, at den skulde medvirke til, at Strømmen fra Land til By blev mindre, og hvis denne skulde komme til at gaa den omvendte Vej, vilde jeg for mit Vedkommende ikke have noget derimod, naar blot de vedkommende ere Folk, der forstaa at bruge disse Huslodder.

Dernæst er der et Punkt i Lovforslaget, som jeg for mit Vedkommende vil kalde det store — for andre kunne andre være de store — nemlig Spørgsmaalet om Maksimum for disse Statshuses Vurderingssum. Den er her foreslaaet forhøjet fra 4,000 til 5,000 Kr. Der har været Ønsker fremme om 6,000 Kr., og jeg vil aabent tilstaa, at min Sympati nærmest er paa den Side. Jeg skal kortelig anføre mine Grunde. For det første er der enkelte Egne af Landet, hvor Jorden er meget dyr. Naar man ser paa de Oplysninger, der ere fremkomne sammen med Lovforslaget, som det er forelagt af Ministeren, vil det ikke undgaa Opmærksomheden, at i 3 Aar er der i Maribo Amt kun oprettet 14, i Svendborg Amt 13, i Odense Amt 5 og i Assens Amt 2 Husmandsbrug. Det er vist ingen Tilfældighed, at det er paa disse Steder, der er oprettet saa faa Brug. Ganske vist er

der andre Amter — jeg skal f. Eks. nævne Vejle — hvor der heller ikke er oprettet mange Brug, uden at man derfor kan sige, at det er paa Grund af, at Jorden er dyr, — der har været andre Aarsager, f. Eks. Kommissionernes Arbejde osv. — men jeg tror alligevel, at den dyre Jord her spiller en Rolle. Dernæst staar det for mig saaledes, at Husmandsbrugene vilde faa en heldigere Størelse, hvis man gik til en lidt højere Sum. Tiderne kunne forandre sig, og det samme gælder de Forhold, hvorunder der virkes, men det skal jeg ikke her komme nærmere ind paa. Under saadanne forandrede Forhold tror jeg, at Huse med et lidt større Tilliggende i det lange Løb meget let ville vise sig at være de bedste. — En tredje Grund vil jeg anføre. Nu, da der er gaaet 5 Aar og man skal til at begynde paa det næste Femaar af Lovens Virksomhed, er der en Del Folk, som have haft Øjet aabent for, hvad der kan naas ved denne Lov, og mellem disse har der været en Del unge Mennesker. Jeg tvivler nu ikke om, at en af de gode Virkninger, Loven vil have, er at fremme den saa højt priste Sparsommelighed. Det er jo ønskeligt, at unge Mennesker skulde udvise den, men der klages meget hyppigt over, at de ikke have den, og Loven vil for dem, der ere i Besiddelse af nogen Energi, blive en Spore til Sparsommelighed. Jeg tror, at der er en Del, som have taget dette i Betragtning, og at der i det kommende Aar vil være Folk, som meget vel kunde tænke paa at overtage ny store Huse til 5,000 Kr.s Værdi, fordi de have sammensparet Kapitalen dertil. Der er virkelig en Del Folk, som ere i Besiddelse af mere end almindelig Duellighed, og som føle Trang til Ejendomme af denne Størrelse, og dem maa man ogsaa søge at imødekomme. Jeg mener ikke, at Husene i Almindelighed skulde have denne Vurderingssum, men kun en Del af dem. Og naar Loven efterhaanden kommer i Brug, vil enhver Landarbejder meget hurtigt blive klar over, om et Hus af denne eller hin Størrelse passer ham bedst. Der er, som sagt, Folk, som kunne overtage et Hus til den højere Vurderingssum og benytte det paa en udmærket Maade. Jeg mener, at et saadant Hus som Regel vil have en heldigere Form og være bedre for Samfundet i det hele taget, og man kan da godt gaa til en lidt højere Sum.

Jeg vil dog ikke slutte med disse kritiske Bemærkninger, men sige, at som Loven er kommen fra Landbrugsministe-